

អង្គការសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
Civil Party Lead Co-Lawyers' Section
Section des co-avocats principaux pour les parties civiles

០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១

ជម្រាបជូនសហអ្នកធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីមុខងារនៅសេសសល់ ពាក់ព័ន្ធនឹងជនរងគ្រោះជាទីរាប់អាន!

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សូមស្វាគមន៍ចំពោះការស្នើសុំឱ្យមានការផ្តល់សារណាពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពកេរដំណែល អ.វ.ត.ក. និងសូមកោតសរសើរចំពោះការទទួលបានគំនិតផ្តួចផ្តើមនានាដែល “អាចជាជំនួយដ៏មានអត្ថន័យនិងយូរអង្វែងសម្រាប់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះនៃរបបខ្មែរក្រហម និងសាធារណជនទូទៅ”។ សហមេធាវីនាំមុខសូមលើកសំណើរមួយចំនួន ជាសាធារណៈ និង ក្នុងក្តីសង្ឃឹមថានឹងជំរុញឱ្យមានការឆ្លើយតបពីអ្នកចាប់អារម្មណ៍ បន្ថែមទៀត។

ការសង្កេតខាងក្រោមនេះផ្តោតលើដំណើរការនៃការកំណត់ និងអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមដែលផ្តល់ជាជំនួយដ៏មានអត្ថន័យនិងយូរអង្វែង៖

ទីមួយ សហមេធាវីនាំមុខផ្តល់អនុសាសន៍ថា កិច្ចការទាំងនេះគឺត្រូវ អនុវត្តនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នអចិន្ត្រៃយ៍មួយដោយមានការផ្តល់ធនធានសមស្រប។ ការធានាថាអង្គការមួយមានការត្រួតពិនិត្យជាលក្ខណៈស្ថាប័នទៅលើគំនិតផ្តួចផ្តើមទាំងអស់ នឹងជួយធ្វើឱ្យមានកិច្ចសម្របសម្រួល សង្គតិភាព និងធ្វើឱ្យមាន ជាអតិបរមានូវភាពត្រឹមត្រូវ ក្នុងការចែកចាយជំនួយដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនិងជនរងគ្រោះ។ កិច្ចសហការ ជាមួយស្ថាប័នអចិន្ត្រៃយ៍នឹងធានានូវនិរន្តរភាពនៃគម្រោង និងផលប្រយោជន៍នៃគម្រោងទាំងនោះ។ ចំពោះចំណុចនេះ សហមេធាវីនាំមុខគាំទ្រកិច្ចការរបស់មជ្ឈមណ្ឌលតម្កល់ឯកសារច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹង អ.វ.ត.ក (ម.ត.ជ.ច.) ជានិហិដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋទុកដាក់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ អ.វ.ត.ក. និង សូមកត់សម្គាល់ថា ម.ត.ជ.ច. បានបង្កើតកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយ និងគាំទ្រដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយចំនួនរួចហើយ។

ទីពីរ សហមេធាវីនាំមុខសូមកោតសរសើរចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់សហអ្នករាយការណ៍ក្នុងការអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួនដោយតម្លាភាពនិងក្នុងលក្ខណៈពិគ្រោះយោបល់។ សហមេធាវីនាំមុខសូមស្នើថា សហអ្នករាយការណ៍គួរខិតខំជាពិសេសដើម្បីធានាថាជនរងគ្រោះខ្លួនឯងមានសំឡេង លើបញ្ហាកេរដំណែល ក្នុងនោះ

រួមមានការអភិវឌ្ឍគម្រោងក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជំនួយប្រកបដោយអត្ថន័យនិងយូរអង្វែង។ ការណ៍នេះមានសារៈសំខាន់ជាពិសេស និងអាចសម្រេចបានសម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ខណៈដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាផ្នែកមួយនៃសហគមន៍ជនរងគ្រោះជាទូទៅ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគឺជាភាគីដែលត្រូវបានតំណាងចំពោះមុខអ.វ.ត.ក និងគួរតែបន្តចាត់ទុកថាជាភាគី។ ដោយសារហេតុនេះ នៅពេលដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនឹងត្រូវស្ថិតក្នុងចំណោមអ្នកទទួលផលពីគម្រោងនានា គួរតែបន្តសម្របសម្រួលដោយមានការចូលរួមពីតំណាងតាមផ្លូវច្បាប់របស់ពួកគេ។ ដូច្នោះ សហមេធាវីនាំមុខនិងមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគួរតែទទួលបានព័ត៌មាននិងចូលរួម។

ទីបី សហមេធាវីនាំមុខ សូមជំរុញឱ្យសហអ្នករាយការណ៍ផ្តល់អាទិភាពដល់គោលការណ៍ "មិនប៉ះពាល់" នៅក្នុងអនុសាសន៍របស់ខ្លួន ដើម្បីបង្ការកុំឱ្យមានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តឡើងវិញចំពោះជនរងគ្រោះនិងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងដើម្បីធានាថាការចូលរួមណាមួយឬទាំងអស់នៅក្នុងគម្រោងគឺផ្អែកលើការយល់ព្រម ពុំមានការកេងចំណេញ និងគោរពឯកជនភាព¹។ សហមេធាវីនាំមុខស្នើថា គោលការណ៍ទាំងនេះគួរឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងការជ្រើសរើសដៃគូសហការ និងបញ្ជូលទៅក្នុងកិច្ចសន្យា ឬលិខិតបញ្ជាក់ការចូលរួមជាមួយអង្គការនានាដែលនឹងមានទំនាក់ទំនងជាមួយជនរងគ្រោះ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ អាចផ្តល់ការពិចារណាក្នុងការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីរបៀបរបបធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះឬទិដ្ឋភាពពាក់ព័ន្ធនឹងបរិបទកម្ពុជា (សម្រាប់អង្គការបរទេស)។ គួរបន្តការទាក់ទងជាមួយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមរយៈតំណាងតាមផ្លូវច្បាប់របស់ពួកគេ។

¹ សូមមើល ឧទាហរណ៍ គោលការណ៍ និងសេចក្តីណែនាំជាមូលដ្ឋានស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានដំណោះស្រាយនិងសំណងសម្រាប់ជនរងគ្រោះពីការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និងការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ A/RES/60/147 ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ មាត្រា ១០ (“ជនរងគ្រោះត្រូវត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយមនុស្សធម៌និងគោរពសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនិងសិទ្ធិមនុស្សរបស់ពួកគេ ហើយវិធានការសមស្របត្រូវត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីធានាសុវត្ថិភាព សុខុមាលភាពរាងកាយ និងផ្លូវចិត្ត និងឯកជនភាពរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេផងដែរ។ រដ្ឋគួរតែធានាថា ច្បាប់ក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន តាមដែលអាចធ្វើទៅបានចែងថា ជនរងគ្រោះដែលទទួលរងនូវអំពើហិង្សា ឬការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្ត គួរទទួលបានការពិចារណា និងការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសដើម្បីចៀសវាងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តរបស់គាត់ឡើងវិញ នៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីច្បាប់ និងរដ្ឋបាលដែលបានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវយុត្តិធម៌និងសំណង”)។

ជាងនេះទៀតសហមេធាវីនាំមុខ សូមធ្វើការសង្កេតមួយចំនួនដូចខាងក្រោមពាក់ព័ន្ធនឹងប្រភេទនៃ គម្រោង ដែលសហអ្នករាយការណ៍គួរពិចារណាក្នុងការផ្តល់អនុសាសន៍៖

ទីមួយ ជាការសំខាន់ដែលថវិកាត្រូវបានវិភាជន៍សម្រាប់តំណាងតាមផ្លូវច្បាប់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋ ប្បវេណីក្នុងការជួបជាមួយកូនក្តីរបស់ខ្លួន។ ការជួបជាមួយកូនក្តីគឺជាផ្នែកដែលមិនអាចខ្វះបាននៃការចូលរួម របស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប៉ុន្តែកន្លងមកមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាច្រើនមានការសន្យាផ្តល់ជំនួយ ពីថវិការមានកម្រិតខ្ពស់ខ្លះៗ។ ការគាំទ្រផ្នែកថវិការពីខាងក្រៅគួរតែបន្តទៀត។ ហើយខណៈដែលតុលាការ ខ្លួនឯងទទួល (ឬអាចទទួល) ថវិកាដែលមានគោលបំណងបម្រើផលប្រយោជន៍ជនរងគ្រោះ សហមេធាវីនាំមុខ ស្នើសុំថា ផ្នែកមួយនៃថវិកាត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីគាំទ្រដល់ការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ការងារនេះមានសារៈសំខាន់នៅក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ននៃការងារតុលាការនេះ។ សម្រាប់សំណុំរឿង០០២/ ០២ គឺជាការសំខាន់ដែលថា ក្រោយពីសាលដីការលើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានចេញ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមាន លទ្ធភាពជួបជាមួយមេធាវីរបស់ពួកគេដើម្បីស្វែងយល់អំពីលទ្ធផលនៃសំណុំរឿង ដែលជាការស្របគ្នាជាមួយ ការអនុវត្តក្រោយពីការចេញសាលដីកាក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ និង សាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២។ ការណ៍នេះការពារសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការទទួលបានការជូនដំណឹងនិងធានាថាពួកគេមិនត្រូវ បានបោះបង់នៅចុងបញ្ចប់នៃការងារតុលាការ ដោយគ្មានលទ្ធភាពស្វែងយល់ពីរបៀបដែលកិច្ចដំណើរការនីតិ វិធីត្រូវបានបញ្ចប់ ដែលក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងនោះពួកគេគឺជាភាគី។ នៅពេលបញ្ចប់សំណុំរឿងដទៃ ទៀតនៅចំពោះតុលាការ ដំណើរការស្រៀងគ្នាគួរតែត្រូវបានអនុវត្តសម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលបាន ចូលរួមក្នុងសំណុំរឿងទាំងនោះ។

ទីពីរ សហមេធាវីនាំមុខសូមស្នើថា ខណៈដែលគម្រោងថ្មីនានាពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងសំណងដែលត្រូវ បានអនុវត្តរួចហើយនោះ គួរផ្តល់ការពិចារណាថាតើការពង្រីកឬបង្កើតគម្រោងទាំងនោះនឹងផ្តល់តម្លៃបន្ថែម ឬ យ៉ាងណា។

ទីបី សហមេធាវីនាំមុខសូមស្នើថា សំណើនានាដែលមានគោលដៅ **វាយតម្លៃ ពន្យល់និង អភិរក្សការងាររបស់ អ.វ.ត.ក** អាចមានលក្ខណៈសមស្រប និងស៊ីសង្វាក់ជាមួយសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋ ប្បវេណី និងសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការ “ទទួលបានយុត្តិធម៌ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងស្មើភាពគ្នា” និង

“ទទួលបានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធការរំលោភបំពាន”²។ ហេតុដូច្នោះ សហមេធាវីនាំមុខជំរុញកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុង ការផលិត

សម្ភារៈ(ក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗ)អំពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងលទ្ធផលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងនោះ។ មកទល់ នឹងពេលនេះ មានតួអង្គមួយចំនួនបានចូលរួមនៅក្នុងការងារនេះ ក្នុងនោះរួមមានសហមេធាវីនាំមុខ ដែលផលិត សម្ភារៈពាក់ព័ន្ធជាពិសេសទៅនឹងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ កិច្ចសហការ និងការចែករំលែកព័ត៌មានអាចជួយ សម្រេចបានប្រសិទ្ធផល និងបង្កើតបានជាមូលដ្ឋានសម្រាប់គម្រោងឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ ដែលសំដៅចំពោះ ជនរងគ្រោះនិងសហគមន៍ទាំងមូល។ សហមេធាវីនាំមុខក៏នឹងអាចផ្តល់តម្លៃដល់ គម្រោងដែលជំរុញ និងគាំទ្រ ជនរងគ្រោះក្នុងការចូលពិនិត្យបណ្តុះបណ្តាលរបស់ អ.វ.ត.ក និង ការប្រមូលចងក្រងពីសំណាក់ ម.ត.ង.ច.។

ទីបួន សហមេធាវីនាំមុខសូមរម្ងឹកថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអំពាវនាវជាយូរមកហើយចង់បានការ សាងសង់ចេតិយ ដើម្បីរម្ងឹកដល់ជនរងគ្រោះនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយសំណើនេះ មិនទាន់បាន សម្រេចនៅឡើយទេ។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាសហអ្នកធ្វើរបាយការណ៍នឹងគិតថាអនុសាសន៍ទាំងនេះមានប្រយោជន៍ ហើយយើងខ្ញុំ ត្រៀមខ្លួនជាស្រេចក្នុងការផ្តល់នូវធាតុចូលណាមួយផ្សេងទៀត ឬគាំទ្រ តាមការចាំបាច់។

សូមសហអ្នកធ្វើរបាយការណ៍ទទួលនូវការរាប់អានដ៏ស្មោះអំពីយើងខ្ញុំ។

ហេង សម្រិន
សហមេធាវីនាំមុខជាតិ

Megan Hirst
សហមេធាវីនាំមុខអន្តរជាតិ

² សូមមើល ឧទាហរណ៍ គោលការណ៍និងសេចក្តីណែនាំជាមូលដ្ឋានស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានដំណោះស្រាយ និងសំណងសម្រាប់ជនរង គ្រោះពីការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និងការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ A/RES/60/147 ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ មាត្រា ១១, ១២, ២២ (ខ) (“ការពិនិត្យបញ្ជាក់អំពីអង្គហេតុ និងការផ្សព្វផ្សាយការ ពិតទាំងស្រុង និងជាសាធារណៈ, ២២ (ឆ) (“ការរំពួក និងការគោរពចំពោះជនរងគ្រោះ”), ២២ (ជ) (“ការដាក់បញ្ចូលនូវការ ពិពណ៌នាត្រឹមត្រូវអំពីការរំលោភបំពាននានាដែលបានកើតឡើង ទៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និងច្បាប់ មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងឯកសារអប់រំនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់”)។